

PS

ALLEHANDA OM VARJEHANDA

Avdelningen har funnit för nödvändigt att återkomma, trots en ebb i förmultningshögen som på inte alltför lång sikt kan framtvinga rent självskrivna lösningar, vilka strider mot både föreståndarens och avdelningens principer.

Detta kan endast avhjälpas genom att envar ansvarskännande baklängesbläddrare skyndsamt vässar pennan eller laddar ordbehandlingsprogrammet för att med förtur åstadkomma den typ av bidrag som är välkommen.

Från Askim föregår Lars Hedenberg med gott exempel genom en liten anteckning som speglar livets nattliga sida:

Inför storronden med öl, bøl och hela följet i övrigt går jag som ängslig med kand förrond för att kolla in läget och om möjligt lära allt om patienterna, läsa in i det sista.

Kommer till ensängsrum med djupt sovande patient. Läser anteckning av kollegan kandidaten från den förlidna natten:

»Pat orolig och stökig hela natten. Känt grus och maskar i sängen. Svetts ymnigt. Tror sig vara i helvetet. Igenkänner endast doktor D ...»

Apropå avdelningens intermittenta diskussion om hälsovård kontra bilprovning som jämförbara storheter (nr 40/96 t ex) återfann föreståndaren – av en händelse som ser ut som en tanke – i en lokal tidningsannons följande beskrivning från en av de lokala märkesverkstäderna:

»Din personliga mekaniker.

En tekniker är din personliga mekaniker. Hos honom bokar du tid för reparation eller service, lämnar och hämtar din bil. Allt för att göra det enklare för dig som kund. Våra tekniker kan du ringa direkt på tel ...»

Sedan sjukvården har fått sina PAL har verkstäderna således inte dröjt med att kontra med BAM (bilansvariga mekaniker).

Konkurrensen fortsätter, och själv ser avdelningsföreståndaren nu fram mot en seriös diskussion i husmekanikerfrågan. Eller ska man av resursskäl möjligen nöja sig med familjemekaniker?

Avdelningen nöjer sig med att få återkomma.

Liten fransklektion

Efter att med intresse ha läst avdelningen nr 39/96 fattar jag pennan för att meddela att även om till äventyrs *urinör* är en efterlängtd nybildning för medici, kan dess femininform inte bli uritris (rättare: urintris) utan *urinös*. Franska ord på *-eur* blir i femininum *-euse*, t ex *danseur–danseuse*, *dansör–dansös*. Däremot blir orden på *-teur* i femininum *-trice*, t ex *directeur–directrice*, *direktör–direktris*.

Något som tyvärr komplicerar bildandet *urinör–urinös* är att franskan redan har ett adjektiv, *urineux* i maskulinum, vars femininform är *urineuse*; det heter t ex *odeur urineuse*, *urinlukt*. Nå-

gon *urineur* känner dessvärre den vårdade franskan inte till.

Risken är att vi francophona uppfattar *urinös* inte som en person, utan som en pryl vars benämning uppstått genom substantivering av ett adjektiv med mankerande principalord. Exempel på denna mekanism är att »den gamle mannen», »den gamla kvinnan» blir »den gamle» respektive »den gamla». Jämför ordet *fritös*, som ju inte är en person utan ett redskap.

I detta jämställdhetens tidevarv håller dansörer och dansöser för övrigt på att dö ut, för att ersättas med dansare av båda könen. För att undgå JämOs misslag bör nog avdelningen krypa till korset och lansera *urinör* respektive *kvinnlig urinör*. Såvida nu inte myndigheten skulle råka fastna för det otympliga *urinerare* – ord på *-are* uppfattas ju numera som könsneutrala.

Ingvar Lysvall
Borås

Sparande i Småland

Sparivern i sjukvården framtvingar nya frågeställningar. En sådan är huruvida patienten föredrar snor i örat framför vax i näsan. Frågan kommer upp då man i sin övreluftvägsdiagnostik använder otoskopet, dels för att titta i näsan, dels för att inspektera trumhinnorna. De ekonomiska förutsättningarna i dagens sjukvård är sådana, att verksamhetens fortlevnad inte tillåter mer än en örontratt per patient. Skall man då undersöka näsan eller örat först?

En pilotstudie i primärvården, i samarbete med läkarstuderande sommarvikarie, har klart visat att den enskilde smålänningen föredrar snor i hörselgången framför vax i näsan.

Det är en förhoppning att en del av BNP-ökningen i landet kunde gå till fler trattar.

Ingvar Hervius *Cecilia Bergman*
husläkare läkarstuderande

Sportnotis

Plastikkirurg vann årets läkargolf i Södertälje, spännande uppgörelse med röntgenläkare i fyrtionde upplagan av Carpels läkargolf.

Röntgenläkaren K G Kulling gick ut bland de första, spelade säkert hela vägen och kom in på 70 slag netto, som brukar räcka till vinst.

I slutet av startfältet gick dock plastikkirurgen Göran Jurell, som också spelade säkert och kom in på samma resultat. Enligt reglerna vinner spelare med lägsta handicap. Göran Jurell från Ullna GC vann därför på grund av ett (1) slags lägre handicap.

Carl-Gustav Carpel

Gastroskopiskt porträtt

FOTO: HAMPUS KLOCKHOFF

Bifogade förstoring av en gastroskopibild passar, tycker jag, att publiceras på denna avdelning som ett kuriosum. Bilden föreställer oesophagus, där man ser locket på en plåtask med bild på någon kunglig höghet, möjligtvis Oskar II.

Jag är tacksam för tips om vilken kunglighet det är som återspeglas i denne patients matstrupe. Man skulle också kunna tänka sig det hela som fallbeskrivning i Läkartidningen: I så fall skulle det vara en 30-årig man som för att bota sin ångest av och till sväljer föremål. Han har denna gång svalt bitar av en plåtburk.

Jörgen Holm
överläkare
Kumla